

LTRK Komerctrīdu izskatīšanas sistēmas politikas pamatnostādnes

Virsmērķis: Komerctrīdu izskatīšanas sistēmas politikas galvenais mērķis ir radīt priekšnosacījumus efektīvai un ātrai komerctrīdu izskatīšanai. Strīda izskatīšanai nevajadzētu kļūt par līdzekli pušu darījuma attiecību saraušanai, bet tai ir jākalpo pušu patieso interešu noskaidrošanai un nodrošināšanai tādā veidā, kas neizslēdz turpmāku komerciālo attiecību saglabāšanu. Komerctrīdu izšķiršanai pēc iespējas izmantojami tādi ārpusstiesas alternatīvie strīdu izšķiršanas veidi kā šķīrējtiesa, mediācija, samierināšana, pārrunu veikšana, kā arī citas metodes. Tiesvedībai valsts tiesās jābūt pēdējai komerctrīdu izšķiršanas iespējai.

Komerctrīdu izskatīšanas sistēmas politikas principi:

- 1. Zemas izmaksas.** Komerctrīdu izskatīšanai jāklūst lētākai – komersantiem jāiegulda savi finanšu līdzekļi un citi resursi nevis strīdu izšķiršanā tiesā un ar to saistīto pakalpojumu apmaksā, bet gan savā pamatdarbībā. Valsts nodevas apmēra noteikšanas pamatmērķis nedrīkst būt valsts budžeta ieņēmumu nodrošināšana.
- 2. Ātrums.** Strīdu izšķiršanas ātrums ir īpaši nozīmīgs komerciālajā vidē, kur konkurences apstākļos ir svarīgi savlaicīgi plānot un pieņemt lēmumus. Strīdu izšķiršanas ātrums nedrīkst negatīvi ietekmēt strīdu izšķiršanas kvalitāti.
- 3. Atbildība.** Strīda pusēm pēc iespējas pašām ir jāuzņemas atbildība sava strīda risināšanā un jāpilda ar to saistītie pienākumi. Jānodrošina pilnvērtīgi profesionālās atbildības mehānismi negodprātīgiem vai neprofesionāliem komerctrīdu izšķirējiem.
- 4. Profesionalitāte.** Komerctrīdu izšķiršanu veic augsti kvalificēti profesionāļi, kuri specializējušies konkrētajam komerctrīdam raksturīgajā jomā. Pušu pārstāvība procesā ir uzticama kvalificētiem profesionāļiem, kuri ir spējīgi pušu intereses pārstāvēt atbildīgi un kvalitatīvi.
- 5. Vienkāršība.** Strīda puses un citi lietas dalībnieki nav jānoslogo ar liekām formalitātēm. Jāsekmē e-risinājumu izmantošana strīdu izskatīšanā, mazinot uz komersantiem un to pārstāvjiem gulstošo administratīvo slogu. Jānodrošina pēc iespējas ātrāka “e-lietas” sistēmas ieviešana tiesā izskatāmiem komerctrīdiem.
- 6. Konfidencialitāte.** Darījuma attiecības vairākumā gadījumu ir diskrētas un tām nav nepieciešama lieka publicitāte, kura var negatīvi ietekmēt strīda izšķiršanas gaitu.
- 7. Ētika.** Komerciālo strīdu izskatīšanā nodrošināma labās prakses principu ievērošana. Šādi principi jāievēro visām strīdā iesaistītajām personām, lai komerciālo strīdu izskatīšana norisinātos bez nekādas šaubu ēnas par neobjektivitāti un tās ietvaros pieņemtie lēmumi būtu balstīti autoritātē un reputācijā.
- 8. Izglītošana.** Izglītības sistēmai un citām mācību formām ir jānodrošina esošo un topošo uzņēmēju, juristu, kā arī visas sabiedrības izglītošana par ārpusstiesas alternatīvās strīdu izšķiršanas metodēm, lai mazinātu sabiedrībā esošos aizspriedumus un radītu augstāku strīdu izšķiršanas kultūru. Sekmējama tiesnešu, tiesu personāla, kā arī alternatīvo strīdu izšķiršanu veicošo personu izglītošana komerctrīdiem raksturīgos tiesību jautājumos.
- 9. Sistematizācija.** Jānodrošina komerctrīdu tiesu prakses un judikatūras sistematizēta apkopošana un publicēšana, lai veicinātu komerctrīdu vienveidīgu risinājumu un tiesas

lēmuma paredzamību, vienlaikus komercpraksē ieviešot Eiropas Savienības tiesību telpā
vienotus komerciesību principus.